Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Psykiatri och Samverkan
Moa Isacsson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-08-11

HSN 2024-0347

Psykiatriutskottet

Utökad beställning till Ersta Diakoni under 2026 och 2027 för att bredda och förstärka uppdraget avseende vård och samordning för patienter med posttraumatiskt stressyndrom (PTSD)

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsdirektören fick i juni 2026 uppdrag av psykiatriutskottet att skyndsamt bredda och förstärka uppdragen om vård och samordning för patienter med posttraumatiskt stressyndrom för att säkerställa den geografiska tillgängligheten och tillse att patienter som lever i socioekonomisk utsatthet har tillgång till stöd och behandling (HSN 2025–0892).

Region Stockholm har sedan den 14 mars 2024 avtal med Ersta Diakoni (ADA 13156) om vård för personer med posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) som konsekvens av sexuellt våld och/eller krigs-, tortyr- och migrationsrelaterade traumatiska händelser. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen föreslår i föreliggande ärende att beställningen till Ersta Diakoni utökas med 10 procent 2026 och med ytterligare 10 procent 2027. Syftet är att bredda och förstärka uppdraget avseende vård och samordning för patienter med posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) för att säkerställa den geografiska tillgängligheten och öka tillgången till stöd och behandling för patienter som lever i socioekonomisk utsatthet.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut

Psykiatriutskottet beslutar följande:

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att utöka beställningen av Ersta Diakoni med 10 procent 2026 och med ytterligare 10 procent 2027, i enlighet med § 17 (Optioner) i huvudavtalet om vård vid PTSD.

2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att använda den utökade beställningen till en försöksverksamhet om ökad samverkan mellan Ersta Diakonis PTSD-verksamhet och Akalla-Husby vårdcentral.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Den oberoende granskning som KPMG (HSN 2025–0892) genomförde av de nya avtalen för specialistpsykiatrin visar att verksamheterna fortfarande befinner sig i en omställningsfas och att samverkan med vårdgrannar, kontaktvägar och ansvarsfördelning ännu inte fullt ut har etablerats i praktiken. Granskningen pekar bl. a på behov av att utveckla samverkan och konsultativt stöd mellan specialistpsykiatrin och primärvården för att stärka en sammanhållen vårdkedja. Granskningen pekar också på att utmaningarna i implementeringen av nya avtal har varit större i vissa områden där förändringarna från tidigare arbetssätt varit mer omfattande.

En utredning gällande psykiatrisk traumavård för att klargöra struktur, kötider och följsamhet till nationella riktlinjer inom vuxenpsykiatrin i Stockholm presenterades för HSN den 24 maj 2022 (HSN 2021–2064). Utredningen pekade bland annat på ett behov av att klargöra vårdkedjan för den psykiatriska traumavården samt av att öka andelen patienter som erhåller evidensbaserad utredning, behandling och uppföljning. Mot bakgrund av detta gav psykiatriutskottet 2023 flera uppdrag för att stärka vården för patienter med posttraumatiskt stressyndrom (PTSD). Utredningen har legat till grund för utvecklingen av vårdstrukturen avseende psykiatrisk traumavård därefter. Uppdraget gällande PTSD-vård har förtydligats för vårdgivare som bedriver psykiatrisk vård med geografiskt områdesansvar. Ett regionövergripande kunskapscentrum har etablerats inom den egenägda vården med syfte att erbjuda konsultativt stöd till vårdgivare och behandling vid komplex PTSD.

Region Stockholm har sedan den 14 mars 2024 avtal med Ersta Diakoni för vård, behandling och psykosociala insatser för personer med PTSD till följd av sexuellt våld samt krigs-, tortyr- och andra migrationsrelaterade traumatiska händelser (HSN 2024–0347). Avtalet gäller till och med den 31 augusti 2028.

Ersta Diakoni tog emot 458 remisser inom avtalet för PTSD under 2025 och genomförde 6 005 besök. Den föreslagna optionen innebär en utökning

med 10 procent under 2026 och med ytterligare 10 procent under 2027, vilket motsvarar cirka 600 ytterligare besök per år jämfört med produktionen 2025. Vårdgivaren bedömer att det finns kapacitet att ta emot fler patienter än vad nuvarande avtalstak medger.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen föreslår att optionen i avtalet med Ersta Diakoni används för att utöka beställningen med 10 procent 2026 och med ytterligare 10 procent för 2027 för att bredda och förstärka uppdraget avseende vård och samordning för patienter med posttraumatiskt stressyndrom (PTSD).

För att stärka den geografiska tillgängligheten samt öka tillgången till stöd och behandling för patienter som lever i socioekonomisk utsatthet föreslås att den utökade beställningen används i Järva stadsdelsområde genom en förstärkt samverkan mellan Ersta Diakoni och primärvården. Den är tänkt att ske genom att Ersta Diakoni tillhandahåller vård på Husby-Akalla vårdcentral två dagar i veckan. Initialt föreslås arbetet utformas som en försöksverksamhet mellan primärvården och specialistpsykiatrin under 2026 och 2027. Syftet är att utforska hur tillgängligheten kan stärkas för grupper som i mindre utsträckning söker vård för PTSD. Arbetet följs upp och erfarenheter kan ligga till grund för förändringar i uppdrag framåt. Arbetet med att starta upp och utforma försöksverksamheten kan påbörjas i september 2026.

Beställningen ligger i linje med rekommendationer från den oberoende granskningen utförd av KPMG 2025 samt slutsatser från utredningen gällande psykiatrisk traumavård från 2022. Försöksverksamheten kommer att omfatta en förstärkt struktur för samverkan kring vårdnivåbedömning med kompetenscentrum PTSD (SLSO) och WeMind som har uppdrag om allmänpsykiatrisk vård för vuxna med geografiskt områdesansvar för Järva stadsdelsområde. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen avser också påbörja en systemuppföljning av vården vid PTSD under hösten 2026.

Enligt avtalet har hälso- och sjukvårdsförvaltningen möjlighet att minska beställningen om den utökade beställningen inte används. I enlighet med ersättningsmodellen reduceras den uppdragsrelaterade ersättningen om produktionen understiger beställningen.

Ekonomiska konsekvenser
Kostnaden för den utökade beställningen uppgår till 1 558 057 kronor 2026 och till ytterligare 1 737 832 kronor 2027, dvs sammanlagt 3 295 889 kronor för båda åren. Kostnaden ryms inom budget.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget förväntas innebära positiva konsekvenser för patientsäkerhet för patienter av med stort behov av psykosociala insatser, helhetssyn och extern samverkan.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget ska bidra till bredare vårdutbud för patienter i behov av vård för PTSD, men som av olika anledningar inte söker vård. Insatsen förväntas bidra till en mer jämlik vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget förväntas innebära oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förslaget kan innebära viss ökad administration för samordning och uppföljning.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Christoffer Bernsköld
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Ersta Diakoni
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-08-11